



امتحانات متمرکز تکمیلی (سطح ۳)

نیم سال دوم تحصیلی ۹۵-۹۴
رشته کلام و روای، مهر ۹۳

مهر مدرسه

ردیف:		
نام و نام خانوادگی: ۱۰ صبح	نمره: ۱۴	محل: ۷۰ دقیقه
شماره یا نام صحیح اول	نمره بر عدد	نمره بر حروف
شماره یا نام صحیح دوم	نمره بر عدد	نمره بر حروف

کد آزمون:	۳۹۴۲/۱۵
تاریخ:	۱۳۹۵/۰۳/۱۶
عنوان:	فلسفه اسلامی ۳
کتاب:	نهایة الحکمة
معموده:	جلد چهارم: مرحله یازدهم: هشت فصل آخر (ص ۹۷۹-۱۰۳۷) و مرحله دوازدهم (ص ۱۲۵۶-۱۰۳۹)

نام و نام خانوادگی: نام پدر: کد طلسمی: مدرس علی: شهرستان: استان:

۱- علم نفس به خودش چه نوع علمی است؟ ص ۱۰۳۵ س ۵

- الف. هم فعلی، هم انفعالی
- ب. نه فعلی، نه انفعالی
- ج. فقط انفعالی
- د. فقط فعلی

۰/۵

۲- اگر واجب تعالی علاوه بر وجودش دارای ماهیت باشد چه اشکالی پیش می آید؟ ص ۱۰۶۶ س ۱

- الف. مستلزم تعطیل در معرفت خداوند است.
- ب. تناقض در مصداق و مفهوم پیش می آید.
- ج. در مرحله ذات نه موجود است و نه معدوم.
- د. دارای اجزاء حدیه و اجزاء تحلیلیه می شود.

۰/۵

۳- چرا واجب تعالی مساوی ندارد؟ ص ۱۱۰۳ س ۳

- الف. چون نوع ندارد.
- ب. چون وضع ندارد.
- ج. چون کیف ندارد.
- د. چون کم ندارد.

۰/۵

۴- از نظر مشهور، اراده و کلام جزء کدام یک از صفات واجب تعالی محسوب می شود؟ ص ۱۱۸۵ س ۱

- الف. اراده صفت ذات و کلام صفت فعل
- ب. اراده صفت فعل و کلام صفت ذات
- ج. هر دو از صفات ذاتیه هستند.
- د. هر دو از صفات فعلیه هستند.

۰/۵

۵- در فلسفه از قاعده «امکان اشرف» برای اثبات چه چیزی استفاده شده است؟ ص ۱۲۲۶

- الف. ارباب الانواع
- ب. عقول عشره
- ج. افلاک نه گانه
- د. علم اشرف الهی

۰/۵

۶- عدم مطابقت «منتزع» و «منتزع منه» چه اشکالی دارد؟ ص ۱۲۵۲

- الف. تناقض است.
- ب. منجر به دور می شود.
- ج. ماهیت اصیل می شود.
- د. مستلزم سفسطه است.

۰/۵

۷- آیا علم حضوری اختصاص به علم شیء به خودش دارد یا شامل علم علت به معلولش و علم معلول به علتش می شود؟ نظر مشاؤون و اشراقیون را همراه با دلیل قول حق ذکر کنید. ص ۱۰۱۴ س ۱-۲ نمره

۲

جواب: حکمای مشاء علم حضوری را منحصر به علم شیء به خودش می دانند. (۰/۵ نمره) ولی حکمای اشراق آن را تعمیم داده اند به علم شیء به خودش و معلولش و علم معلول به علتش. (۰/۵ نمره) حق با اشراقیون است. دلیل بر این که هر علتی علم حضوری به معلول خود دارد این است که وجود معلول نسبت به وجود علتش یک وجود رابط است و هیچ نحوه استقلالی ندارد و معلول با تمام وجودش نزد علتش حضور دارد و از او پنهان نیست. در نتیجه علت به وجود خارجی معلول علم حضوری دارد البته در صورتی که علت و معلول هر دو مجرد باشند. (۰/۵ نمره) دلیل این که هر معلولی به علت خود علم حضوری دارد آن است که علت با وجود خارجی خود نزد معلولش که عین ربط به علت است حضور دارد. در نتیجه معلول علم حضوری به علتش دارد. (۰/۵ نمره)

۸- با توجه به قاعده: «کل مجرد فانه عقل و عاقل و معقول» آیا می توان گفت: نفس انسانی به دلیل مجرد بودنش به همه مجردات علم

دارد؟ توضیح دهید. ص ۱۰۱۹ س ۴ - ۲ نمره

۲

جواب: خیر، (۰/۵ نمره) نفس اگر مجرد تام داشت یعنی هم در مقام ذات و هم در مقام فعل، مجرد بود، این مطلب صحیح بود که نفس به همه مجردات علم داشته باشد. اما نفس در مقام ذات مجرد است و در مقام فعل مادی، و چون در مقام ذات مجرد است خودش را بالفعل تعقل می کند، اما موقعی می تواند مجردات دیگر را نیز تعقل کند که به تناسب استعدادهایی که به دست می آورد، به تدریج از قوه به فعل درآید و به مرتبه مجرد تام برسد و تدبیر بدن او را مشغول نسازد. آری، در این صورت همه علوم برای وی بالفعل و به صورت علم اجمالی و بسیط حاصل می شود و عقل مستفاد خواهد شد. (۱/۵ نمره) (رساندن مفهوم در پاسخ کافی است).

۹- عبارت «فان المقدمة القائلة: (إن ما لا يخلو عن الحوادث فهو حادث) لا بينة و لا مبنية و تغيير اعراض الجوهر عندهم غير ملازم لتغيير الجواهر الذي هو موضوعها نعم لو بنى على الحركة الجوهرية تمت المقدمة و نجحت الحجة» را توضیح داده، اشکال مطرح مربوط به

کدام برهان از براهین اثبات واجب تعالی است؟ ص ۱۰۶۲ س ۳ و ص ۱۰۶۳ س ۱ - ۲ نمره

۲

جواب: اشکال مربوط به برهان از راه حدوث اجسام است برای اثبات واجب تعالی. (۰/۵ نمره) در این برهان مقدمه دومش این است که «إن ما لا يخلو عن الحوادث فهو حادث» [با توجه به این مقدمه جسم که از حرکت و سکون که حادثند خالی نیست در نتیجه حادث است] این مقدمه نه بدیهی است و نه دلیلی بر آن اقامه شده است و تغییر اعراض به عقیده این گروه یعنی متکلمین ملازم با تغییر جوهر نیست. لکن اگر حرکت جوهری را بپذیریم و این برهان را بر اساس آن بنا کنیم مقدمه استدلال تمام است. (۱/۵ نمره)

۱۰- دیدگاه علامه (ره) پیرامون صفات ذاتی واجب تعالی را به همراه دلیل بنویسید. ص ۱۱۱۳ س ۴ و ص ۱۱۱۵ س ۱ - ۲ نمره

۲

جواب: ایشان نظریه حکماء را قبول دارند که می گویند صفات ذاتی عین ذات واجب تعالی است و هر یک از این صفات عین دیگری است. (۰/۵ نمره) دلیل: زیرا واجب تعالی علت تامه ای هر موجود ممکن است و هر موجود ممکن بدون واسطه یا با یک یا چند واسطه به او منتهی می شود و علت در مقام علیت خود همه کمالات معمول را به نحو برتر دارد. در نتیجه واجب بالذات هر کمال وجودی مفروض داراست و واجب تعالی وجود صرف است و هیچ عدمی در او راه ندارد و او وجود صرف و بسیط و وحدت حقه دارد. پس حیثیات متعدد و متغایر در ذات او راه ندارد. در نتیجه هر کمال وجودی در واجب تعالی عین واجب تعالی است و عین کمال مفروض دیگری است. (۱/۵ نمره)

۱۱- مراد از عنایت در «عنایت الهی به خلق» چیست؟ آن را اثبات کنید. ج ۴ ص ۱۱۸۹ و ۱۱۹۰ س ۳ و ۴ - ۲ نمره

۲

جواب: عنایت یعنی اهتمام فاعل علمی (فاعلی که علمش در فعلش دخیل است) به فعلش تا آن را به گونه ای بوجود آورد که همه خصوصیات ممکنه در اتقان صنع آن فعل و استقصاء منافع آن، تضمین شود. برهان: اگرچه واجب تعالی غایتی وراء ذاتش ندارد و استکمال در او راه ندارد و لکن به تمام ممکنات علم ذاتی دارد و علم او عین ذاتش است و علت برای غیرش پس واقع می شود فعلش بر پایه علمش بدون اهمال خصوصیتی، در نتیجه خداوند به مخلوقاتش عنایت دارد. [برهان انی دیگر در کتاب]

۱۲- چهار ویژگی از ویژگی های صادر اول را بنویسید. ص ۱۲۱۷ س ۲ - ۱ نمره

۱

جواب: ۱. شریف ترین موجود ممکن است. ۲. نوعش منحصر در یک فرد است. ۳. علت موجودات مادون و واسطه در ایجاد آنهاست. ۴. جهات متعددی در آن وجود دارد به نحوی که صدور معلول های متعدد از آن ممکن است. ۵. عقل واحد است. (چهار ویژگی کافی است - هر کدام ۰/۲۵ نمره)